

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ТВОРЧИХ РОБІТ
ПРИСВЯЧЕНИЙ ДНЮ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

ЛІЦЕЙ №3 КАЛИНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Номінація

«РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

Виконала:
Гуменчук Аліна

Вінниця - 2023

НАВЧАННЯ НА ПЕРЕДОВІЙ: ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Якою б ви хотіли бачити систему освіти після перемоги?

Після перемоги у війні наша країна стоїть перед завданням реформування системи освіти, яке передбачає забезпечення якісної, сучасної та доступної освіти для молодого покоління.

Перш за все, потрібні освітні трансформації, які відображатимуть нові реалії та враховуватимуть важливі вимоги сучасного світу. Ось деякі аспекти, які, на мою думку, були б важливими:

- *Забезпечення зручності та доступності.* За результатами дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році проведеного Державною службою якості освіти України за підтримки проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) було вказано, що 30% учнів/учениць не мали постійного доступу до освітнього процесу в умовах війни, див.Рис.1 [1].

Обмежений доступ до освітнього процесу

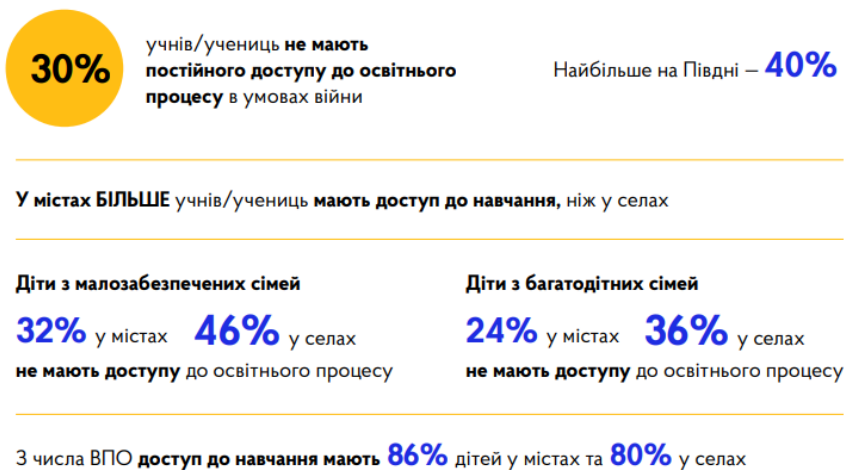


Рисунок 1

Тому, важливо забезпечити рівний доступ до якісної освіти для всіх учасників освітнього процесу, незалежно від соціального статусу, географічного розташування чи інших обмежень. Це може включати в себе

розвиток онлайн-освіти та віддалених навчальних програм для територій, які можуть залишитися уразливими після конфлікту.

- *Акцент на практичні навички та творчість.* Після війни важливо підвищити роль практичних навичок та розвитку творчості в навчальних програмах.
- *Гнучкість та індивідуалізація.* Сучасна освіта повинна бути гнучкою та адаптованою до індивідуальних потреб кожного учня. Важливо створити можливості для вибору навчальних напрямків та глибини вивчення предметів, щоб кожен учень міг розвивати свої сильні сторони. За результати дослідження була недостатня гнучкість в організації освітнього процесу, див.Рис.2 [1].



Рисунок 2

- *Інновації та технології.* Використання сучасних технологій у навчальному процесі може сприяти підвищенню якості освіти та зробити її більш захоплюючою для учнів. Віртуальна реальність, штучний інтелект, інтерактивні платформи - це лише деякі засоби, які можуть бути використані для збагачення навчального процесу.

- *Інклюзивність та різноманітність.* Інклюзивність повинна бути вбудованою частиною навчального середовища.

Отже, важливо побудувати систему освіти, яка сприятиме розвитку громадян, підтримці національної ідентичності та створенню здорового суспільства, готового до викликів майбутнього.

Що б ви змінили у освітніх процесах вже зараз в умовах війни?

Умови війни вимагають змін у системі освіти, щоб забезпечити максимально ефективне навчання та допомогу учням і педагогам, які опинилися в складних ситуаціях. Ось кілька ключових змін, які можна впровадити вже зараз:

- *Орієнтація на психологічну підтримку.* За останній рік погіршився психологічний стан здобувачів освіти. Майже вдвічі у порівнянні з початком лютого 2022 року збільшилася кількість учнів/учениць, які почуваються тривожно, напружено, у півтора рази — втомлено [1]. Важливо забезпечити педагогічний персонал та учнівську спільноту психологічною підтримкою. Проведення тренінгів для педагогів та учнів щодо засобів саморегуляції та психологічної стійкості може бути дуже корисним. Зазначу, що у межах реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я за ініціативою Олени Зеленської МОН спільно із ГО «Підтримай дитину» та проєктом «Подбай про себе», ГО «Асоціація дієвих психологів України» педагоги та психологи постійно надають актуальні поради та рекомендації щодо підтримки психоемоційного стану [4].
- *Адаптовані навчальні плани та програми.* Варто розглянути можливість зменшення обсягу матеріалу, фокусування на основних навичках та знаннях, що мають найбільше значення в певних ситуаціях.
- *Онлайн навчання.* Завдяки сучасним технологіям можливо організувати навчальний процес онлайн чи дистанційно. Це дозволить учням продовжувати навчання навіть у випадках, коли школи та навчальні заклади не можуть функціонувати через конфліктні обставини. Важливо зазначити, що результатами опитування, проведеного спільно з Київським міжнародним

інститутом соціології з 3 до 17 липня 2023 року (63%), чії діти чи онуки навчаються у школах, не підтримує дистанційний формат навчання під час війни [2].

- *Мобільні навчальні ресурси.* Розробка та розповсюдження мобільних додатків та веб-сайтів з навчальним матеріалом може допомогти учням здобувати знання навіть в умовах переміщення чи обмеженого доступу до навчальних закладів.

Ці зміни можуть сприяти забезпеченню якісної освіти навіть в умовах війни, допомагаючи учням та педагогам зберегти зв'язок з навчанням та розвитком у нелегкий період

Ваше бачення щодо якісної та доступної освіти.

У Законі України "Про освіту" зазначено, що "якість освіти — відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг".[3]

Якісна та доступна освіта - це основний камінь успішного суспільства, що надає можливості кожній особі розкрити свій потенціал та внести позитивний внесок у світову спільноту. Ось моє бачення щодо цих понять:

- *Глибоке розуміння.* Якісна освіта не обмежується механічним накопиченням фактів, а стимулює глибоке розуміння предметів та концепцій. Вона сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних та проблемних навичок.
- *Стимулювання творчості.* Якісна освіта надає учням можливість розвивати свою творчість, висловлювати свої думки та ідеї, а також розвивати навички пошуку альтернативних рішень.
- *Розвиток навичок спілкування.* Освіта повинна допомагати учням стати активними громадянами, здатними до участі в демократичних процесах, розуміння соціальних проблем та пошуку їх розв'язань.

- *Залучення до досліджень.* Якісна освіта має стимулювати інтерес до досліджень та наукової діяльності. Вона допомагає виховувати нове покоління вчених, винахідників та інноваторів.

Доступна освіта.

- *Рівний доступ.* Доступна освіта має бути доступною для всіх, незалежно від їхнього соціального походження, фінансового стану чи місця проживання.
- *Фінансова доступність.* Доступна освіта означає, що вартість навчання та зв'язані з ним витрати не повинні ставити під загрозу можливість отримання якісної освіти.
- *Варіативність навчання.* Доступна освіта може включати різноманітні формати навчання, такі як онлайн-курси, віддалене навчання тощо, що дозволяє адаптувати навчання до розкладу та можливостей учнів.
- *Підтримка вразливих груп.* Доступна освіта повинна особливо звертати увагу на підтримку вразливих груп, таких як діти з обмеженими можливостями, мігранти, біженці тощо, забезпечуючи їм рівні можливості для навчання.

Узагальнюючи, якісна та доступна освіта сприяє розвитку індивідів та суспільства в цілому. Вона допомагає підготувати молоде покоління до викликів майбутнього та забезпечує сталість та процвітання нації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни в 2022/2023 навчальному році (аналітичний звіт). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf>
2. Всеукраїнське опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.radiosvoboda.org/a/news-dystancijne-navchannya-opytuvannya/32544024.html>
3. Центр академічної етики та досконалості в освіті «Етос». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-csr.org.ua/index.php/node/1>
4. Пріоритети МОН: психологічна підтримка учасників освітнього процесу на всіх рівнях. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/news/prioriteti-mon-psihologichna-pidtrimka-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-na-vsih-rivnyah>